

L'HORA NOVA

INGENUAMENT

La reraguarda sent en aquests moments la crueta de la guerra i comença a adonar-se dels sacrificis que ens imposa. El concepte teutònic, recollit per en Franco, de fer la guerra totalitària, no respecta res ni a ningú. D'ací ve que l'enemic intensifiqui els actes criminals contra les poblacions indefenses i que s'ensanyi amb les víctimes innocents. Es la civilització feixista que vol edificar sobre un munt de runes i de cadàvers. El dolor de les mares, dels infants i dels vells, no inspira compassió als qui tot ho supediten a satisfer llurs ambicions de domini. Sofrirà tothom els horrors de la tragèdia, mentre duri la guerra, perquè el feixisme no fa excepcions; el mateix destrueix una peça d'artilleria, que un hospital o asil; ho considera d'efectes positius per a crebantar la moral del poble. Davant d'aquesta visió, la fermesa dels antifeixistes ha de respondre amb fets, i no amb propòsits: treballant intensament, tant com calgui, per a les necessitats de la guerra, aixecar l'esperit dels pessimistes i, en les hores de perill, respondre serenament a les consignes emanades de les autoritats responsables. Solament així accelerarem la guerra i neutralitzarem la impressió de terror que ens vol fer viure l'enemic, els designis del qual no han de prevaler perquè la nostra voluntat serà incommovible. Comptem-hi per endavant: l'enemic no cessarà en aquests moments de portar la inquietud a la reraguarda, per tots els mitjans que tingui al seu abast; però nosaltres que hem de veure-hi en això l'intent de perjudicar aquesta admirable organització de guerra que s'ha creat el poble, hem de mantenir-nos amb la serenitat i la confiança de què vencerem. L'enemic ens ho confirma, amb les desesperades incursions de la seva aviació, que escup la metralla com qui tira renecs.

ALFIL

L'ESPANYA DEL SEGLE XX

Sota el domini de la plutocràcia i del militarisme

II

A començaments de segle l'estat de la política espanyola era de veritable marasme. Solament per aquesta circumstància es pot comprendre que s'entreguessin les Filipines, sense coneixement de les Corts, en virtut del tractat de París, sobre el qual en aquella època, es feren greus acusacions contra Montero Rios.

Villaverde, que havia substituït a Azcàrraga en la presidència del Consell de ministres, desenrotllà una labor, generalment ben conceptuada, d'higienització de la hisenda. Aquest polític, morí pel juliol del 1905; i Montero Rios que s'encarregà aleshores, com a cap del Govern, de la continuació de la política del partit liberal, per inducció de Romanones prescindí de la col·laboració d'Urzaiz en el ministeri de Finances i donà la cartera a Echegaray. Només cal dir que amb aquest canvi s'estruncaven les orientacions de reconstrucció econòmica que s'havia imposat l'antic cap liberal.

En aquell període, Romanones, ministre de Governació, preparava les eleccions generals, amb uns procediments que havien d'emular els famosos recursos de Romero Robledo. Les calors de l'estiu no privaren al ministre de traslladar-se a Andalusia per enllestir l'«encasellat». Qui no recorda les eleccions del setembre del 1905! El districte de Vic també tingué lluita forta; es disputaven l'acta el candidat del Govern, Huelin, i el catalanista Rossinyol. No cal recordar la pressió oficial i els baixos procediments que es posaren en joc per afavorir en «Fernando». Era aquesta la consigna general, i els atropells que es cometeren en els districtes catalans, possiblement representarien moixetes al costat dels excessos que es registrarien arreu d'Espanya.

El resultat de la consulta (?) electoral no podia ésser d'altra manera, que favorable al Govern. Però hi havia un punt neuràlgic: Catalunya. La política catalana prenia embranzida i els centralistes s'adonaven que la por i el mal els venia tot plegat.

S'inicia un període de terror. A Barcelona esclaten bombes, a la tardor del mateix any, i els atemptats es reproduïxen més endavant. També, a finals d'any, hi ha agitació política pel projecte que anuncia el Govern sobre la Reforma del Concordat.

Sorgeix un cas greu. Els militars de la guarnició de Barcelona, assalten les redaccions del «Cu-Cut» i de «La Veu». Les guarnicions de les altres regions, celebren reunions i es solidaritzen amb els seus companys de la capital catalana.

A partir d'aquest fet, la premsa emmudeix: el Govern ha decretat la

(passa a la pág. 5)